

РОЗДІЛ I. МОВОЗНАВСТВО

УДК 811.134.2'38

DOI <https://doi.org/10.26661/2414-9594-2024-1-1>

МОВНИЙ ВИМІР ВІЙНИ В УКРАЇНІ В АВТОРСЬКИХ СТАТТЯХ ІСПАНСЬКИХ КОЛУМНІСТІВ (НА МАТЕРІАЛІ ГАЗЕТИ *EL PAÍS* І ТИЖНЕВИКА *EL PAÍS SEMANAL*)

Артемова Л. В.

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри романських мов

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

бульвар Тараса Шевченка, 14, Київ, Україна

orcid.org/0000-0002-1657-4952

l.artemoval@knu.ua

Ключові слова: колонка,
медіатекст, комунікативна
стратегія, справедлива війна,
війна VS мир.

Статтю присвячено дослідженню комунікативних стратегій, на яких побудовані авторські колонки іспанських журналістів Л. Бассетса, Х. Серкаса, Х. Х. Мільяса, М. Капарроса і Р. Монтеро. Такого характеру медіатексти створюються на основі чітко визначеної громадянської позиції колумніста, оскільки саме вона виступає значимим елементом впливу на думку іспанської аудиторії. З огляду на їх багаторічну траєкторію співпраці з провідним друкованим виданням сучасної Іспанії *El País* і його щотижневика *El País Semanal*, відомими широкому колу читачів, є ставлення, виражена соціальна позиція, що, поєднуючись із майстерністю володіння словом, втілюється в багатий мовний матеріал колонок. Було досліджено корпус публікацій, присвячених темі війни в Україні, проаналізовано заголовки, розглянуто механізми продукування смислів, якими послуговуються зазначені автори для висвітлення цих жахливих подій. З'ясовано, що основними комунікативними стратегіями є інформативна (як основоположна), поряд з оцінно- та емоційно-впливовими. При цьому зміст статті спроектований через призму власної громадянської позиції автора, яка становить оцінно-емоційний складник змісту висловлювання. Протиставлення «війна VS мир» переноситься на універсальні моральні цінності «добро / зло», «життя / смерть», «правда / брехня». Апеляція як до раціонального, так і емоційного сприйняття читачем авторської колонки спирається на ряд риторичних стратегій, які визначають семантичний і стилістичний вибір колумніста і сприяють досягненню комунікативної мети. Зі свого боку, такі авторські стратегії спрямовані на наближення цієї інформації до іспанського суспільства, включення його у трагічні події війни.

**THE LINGUISTIC DIMENSION OF THE WAR IN UKRAINE
IN THE ARTICLES OF SPANISH COLUMNISTS
(ON THE MATERIAL OF THE NEWSPAPER *EL PAÍS*
AND THE WEEKLY MAGAZINE *EL PAÍS SEMANAL*)**

Artemova L. V.

Ph.D., Associate Professor,

Associate Professor at the Department of Romance Philology

Taras Shevchenko National University of Kyiv

Taras Shevchenko Blvd., 14, Kyiv, Ukraine

orcid.org/0000-0002-1657-4952

l.artemoval@knu.ua

Key words: *column, text, communication strategy, just war, war VS peace.*

The article is focused on the study of communication strategies on which the author's columns by Spanish journalists L. Bassets, J. Cercas, J.J. Millas, M. Caparros and R. Montero are based. Such media texts are created on the basis of a clearly defined civic position of the columnist, as it is this position that is a significant element of influence on the opinion of the Spanish audience. Taking into account their long-term trajectory of cooperation with the leading print media of modern Spain *El País* and its weekly *El País Semanal*, the attitude and balanced social position, which, combined with the skill of the word, are known to a wide range of readers, are embodied in the rich linguistic material of the columns. We studied the corpus of publications on the war in Ukraine, analyzing both the headlines and the "condenser" of meaning, and examining the mechanisms of meaning production used by these authors to cover these terrible events. It is found that the main communicative strategies are informative (as the fundamental one), along with evaluative and emotional-influential ones. At the same time, the content of the article is projected through the prism of the author's own civic position, which constitutes the evaluative and emotional component of the content of the statement. The opposition 'war vs peace' is transferred to the universal moral values of 'good/evil', 'life/death', 'truth/lie'. The appeal to both the rational and emotional perception of the reader of the author's column is based on a number of rhetorical strategies that determine the semantic and stylistic choice of the columnist and contribute to the achievement of the communicative goal. In turn, such authorial strategies are aimed at bringing this information closer to Spanish society, involving them in the tragic events of our war.

Todas las guerras son distintas, pero todas tienen cosas en común. Miento: no es que todas las guerras tengan cosas en común: es que, a fin de cuentas, todas son la misma guerra
(J. Cercas, *No pasarán*, 4/4/2022)
Всі війни різні, проте є дещо спільне, що поєднує їх. Ні, не так: справа не в тому, що всі війни мають щось спільне, а в тому, що зрештою, це все одна і та ж війна

Постановка проблеми. Авторська іспанська публіцистика ніколи раніше не звертала увагу на події в нашій країні у такій мірі, як це відбувається з моменту початку активної фази війни. Якщо статті інформативного характеру з'являються на шпальтах *El País* кожного дня і ходу війни присвячено багато актуальних публікацій, то колумністи публікують свої тексти раз на тиждень і звертаються до висвітлення цієї жакливної події з власної чіткої авторитетної позиції. Їхня думка є вагомим елементом апелятивної стратегії впливу на іспанського читача або пов'язана з інтенцією переконливого повідомлення, оскільки багаторічна плідна співпраця з одним із головних друкованих видань сучасної Іспанії створила відоме широкому колу читачів ставлення. Воно спирається на багатолітній «статусний» досвід літературної та журналістської діяльності: майстерне використання продукційних, стилістичних, риторичних і прагматичних стратегій із метою реалізації інформаційної, оцінно- і емоційно-впливових цілей повідомлення. Розгляд структури та самого текстового матеріалу їхніх колонок дає нам можливість зробити аналіз і вибудувати певні моделі комунікативних стратегій, що лежать в основі авторських статей Л. Бассетса, Х. Серкаса, Х. Х. Мільяса, М. Капарроса і Р. Монтеро, де висвітлено тему війни в Україні. Серед українських дослідників цією темою займалися такі вчені, як Г. Яворська, Б. Парахонський, Г. Мацюк, Р. Марутян, Т. Коць, які вивчали мову війни у її смислового вимірі, зверталися до її лінгвістичного аналізу, розглядали її як частину медійного дискурсу.

Метою статті є розгляд авторських публікацій іспанських колумністів Л. Бассетса, Х. Серкаса, Х. Х. Мільяса, М. Капарроса і Р. Монтеро останніх років (2022–2023) для аналізу комунікативних стратегій, механізмів продукування смислів, якими послуговуються ці автори для висвітлення подій війни в Україні. Насамперед це стилістичні, риторичні та прагматичні стратегії, вербальні засоби, які вміщують оцінно-емоційні судження, оскільки «нарративні схеми, на яких вибудовується дискурс війни, по-різному вичленовують події та по-різному визначають їхніх учасників» [Яворська, 2015, с. 367].

Виклад основного матеріалу. На думку Б. Парахонського, сучасне військове протистояння – «це війна за когнітивний і комунікативний контроль, за владу над свідомістю людей, їхніми емоціями, мисленням, розумом і, відповідно, над їхньою поведінкою» [Парахонський, 2019, с. 21]. Іспанськомовні автори аналітичних публікацій або медіатекстів створюють свої тексти, організуючи мовленнєве висловлювання для створення тексту переконливого характеру, поєднуючи інформативну, оцінно- та емоційно-впливові комунікативні стратегії. Так, Л. Бассетс (розділ *Opinión, El País*) з моменту початку війни присвячує майже кожен свою публікацію, активно підтримуючи Україну. Ваги його колонкам додає те, що він є експертом з тем міжнародних відносин, спирається у своїх статтях на вагомий інформаційний складник, аналіз контексту подій і фактів; кожне своє твердження обґрунтовує подіями, статистикою, даними з метою забезпечення об'єктивності висловленої думки. У такий спосіб колумніст реалізує інформативну комунікативну стратегію, пропонуючи фактичну базу, яка сприяє кращому розумінню цього військового конфлікту і його можливих наслідків. Так, наприклад, з травня по вересень 2023 року війна в Україні стала темою двадцяти його медіатекстів: *Chile como Ucrania* (23.09.2023), *El asesino le da su más sentido pésame* (27.09.2023), *Los días contados* (23.08.2023), *Embustes putinistas* (20.08.2023), *Vencer a Putin e ingresar en la OTAN son la misma cosa* (13.07.2023), *Armas malditas, malditas guerras* (09.07.2023), *¿Y después de Putin, qué?* (06.07.2023), *Novios de la muerte* (25.06.2023), *Planes de guerra y de paz* (22.06.2023), *La batalla del destino* (11.06.2023), *La maté porque era mía* (08.06.2023), *Cain nunca saldrá en la foto* (04.06.2023), *Ampliación del frente de guerra* (25.05.2023), *La guerra como ideología* (14.05.2023). Розгляд смислового навантаження заголовків дає нам розуміння ставлення Л. Бассетса до війни: «Чілі як Україна», «Вбивця висловлює свої щирі співчуття», «Не довго вже рясат йому топтати», «Путінська брехня», «Проклята зброя, прокляті війни», «А що після Путіна?», «Доленосна битва», «На фото ніколи не буде Каїна». Як бачимо, автор майстерно вплітає вербальне вираження оцінки, створює ряди асоціацій і порівнянь. Так, неодноразово повертаючись до фігури диктатора, він називає «нащадком Піночета» (*Putin es el heredero de Pinochet, Chile como Ucrania*), що володіє абсолютною, необмеженою владою царя (*el poder absoluto y sin límites del zar; El asesino le da su más sentido pésame*), чия політика працює за допомогою шантажу, палиці і ракет (*La política de Rusia se hace con chantaje, porra y misil, Novios de la muerte*). З наведених прикладів зупинимося на вживанні лексичної одиниці *porra*, яка, за визна-

ченням DRAE, *es palo toscamente labrado, como de un metro de largo, que va aumentando de diámetro desde la empuñadura hasta el extremo opuesto y que se usaba como arma*, тобто дубина, дрючок, палиця. Зрозуміло, що Л. Бассетс не випадково вибирає саме цю палицю, яка читачеві може згадуватися по картині Ф. Гойї (*Duelo a garrotazos*, де *garrote* є синонімом *porra*), тобто підкреслюючи, які древні, примітивні є мотиви цього монстра.

Г. Мацюк говорить про те, що «мова війни ілюструє мову протистояння» [Мацюк, 2022, с. 102]. Одним із ключових, текстоутворювальних понять розглянутих авторських колонок є риторична стратегія підкреслення опозиції «війна VS мир» (*guerra VS paz*), дуальності сучасного світу: *la paz es solo una pausa y los civilizados y tediosos envoltorios de la política y la diplomacia, circunstanciales momentos*, *La guerra como ideología*). Для ворога війна стала єдиною формою існування і синонімом миру в його викривленому збоченому світобаченні (*para Putin la paz es la palabra que sustituye a la guerra como forma de vida*, *La guerra como ideología*). Колумніст Х. Серкас закликає не підмінити поняття **миру** на «спокій кладовищ», якщо згадати путінський дискурс «великого миротворця»: *abstenerse de mandar armas a los ucranios para que se defiendan de putin contribuya a la paz – a menos que sea la paz de los cementerios, claro está* (J. Cercas, *No pasarán*). М. Капаррос нагадує про такі поняття, як переконання, правда, які на перший погляд є ключовими засадами життя громадянського суспільства, але за часів війни вони набувають статусу соціальної позиції, спротиву: *Suelen decir que la primera víctima de una guerra es la verdad; quizá lo sean las convicciones. En la paz es más fácil tenerlas; una guerra te lleva a resistirlas, repensarlas* (M. Caparros, *La palabra guerra*). Бажання розглядати війну в опозиції до миру є, на думку Г. Яворської, «дискурсивним конструктом, який не стільки відсилає до концепту миру, а й вписується у розгорнутий нарратив на тему захисту спокою як особливої, самодостатньої цінності, так, як він сформувався в Європі після Другої світової війни [Яворська, 2015, с. 368]. Цю ж думку висловлює С. Жадан: “...дехто не хоче помічати очевидного факту: **миру** без справедливості не буває. І закидаючи українцям готовність не здаватися як ледь не ознаку мілітаризму та радикалізму, частина європейців (незначна, а втім) знову вибирає ганьбу: намагаючись залишитися в зоні комфорту, вона благополучно виходить за межі етики» [Жадан, 2023, с. 107].

Наступним ключовим поняттям риторичної стратегії мовного протиставлення «війна VS мир» є *справедлива війна (guerra justa)*, а саме полярність інтерпретації значення цього поняття залежно від комунікативного наміру. Ф. Естрада

Гальєго у своєму дослідженні «Мова війни» наголошує: *Una guerra justa... el propósito de establecer la justificación moral del acto violento; la retórica de la guerra justa, el discurso general con el cual los muertos parecen doler menos*. Тобто викривлення значення справедливої війни ворогом, трактуючи її як моральне виправдання актів насилля, як тактика залякування, уособлення «закону сили»: *es planeada por el enemigo con mayor poder de intimidación, su mayor poder militar suele acompañarse de la justificación moral de sus actos. El poder reconocido es únicamente el de la fuerza* [Estrada Gallego, 2006, 6–8]. З іншого боку, для нашої нації це війна проти агресора, який віроломно, по-зрадницьки вдерся в нашу країну, не залишивши нам іншого вибору, як боротися із зброєю в руках, як вимушена необхідність [Коць, 2019]. Цей ворог добре озброєний (*exhibe y brilla en la peligrosidad de su enorme fondo estratégico, Romper el empate*), живе минулим (*la cárcel y del exilio no son las que pertenecen a un pasado, Presos y exiliados, aquí y allí; Putin, que la [a Ucrania] considera parte inseparable de la familia rusa desde tiempos inmemoriales, La maté porque era mía*), у країні, де сила закону поступається щоразу більше закону сили (*donde la fuerza de la ley retrocede en favor de la ley de la fuerza, El asesino le da su más sentido pésame*). Бачимо підтвердження думки Р. Марутян, що «вибір лексичної одиниці стає знаком належності до цієї чи іншої сторони конфлікту. Тобто це функція ідентифікації власної позиції» [Марутян, 2019]. Але Л. Бассетс підкреслює, що для народу України це війна справедлива, правомірна і морально виправдана: *Solo la guerra en defensa propia puede ser justa, pero es casi imposible librar la guerra con medios que sean justos* (*Armas malditas, malditas guerras*), *Los ucranios no son peones de nadie, ni de Estados Unidos ni de la OTAN, solo de sus derechos y de su clara razón moral* (*Embustes putinistas*), і її результатом буде перемога й повалення диктаторського режиму у країні-терористці: *A Ucrania no le basta la victoria, sino que Putin debe ser derrotado, humillado, y quizás derrocado* (*La batalla del destino*). Звернімо увагу на протиставлення нашої перемоги «розгромленому, приниженому і, можливо, поваленому режиму Путіна». Це дає можливість іспанському суспільству створити власне оцінно-емоційне ставлення до подій жакхливої війни у європейській країні.

Таке перекичування поняття відповідно до своїх комунікативних цілей і потреб підкреслює Х. А. Перес Тапія у дослідженні «Як розв’язати війну і говорити про мир?»: *...la guerra es la paz. Como operación de pacificación se presenta la guerra en la campaña de desinformación llevada a cabo por Rusia, como si el mundo no fuera testigo de crímenes de guerra, de destrucción de ciudades, de*

bombardeos de instalaciones civiles y de masacres de la población [Pérez Tarpa, 2023, 168]. Автор повертається до оруельського постулату «війна є мир», коли ворог нав'язує світові свою концепцію «умиротворення» українців через злочини, руйнування міст, бомбардування цивільної структури і масового знищення мирного населення. Х. Серкас висловлює свої сумніви щодо можливості існування поняття справедливої війни: *No hay guerra justa. Yo no estoy seguro. Como cualquiera medianamente cuerdo, no estoy a favor de ninguna guerra, pero creo que, una vez desencadenadas hay guerras que no queda más remedio que pelear* (J. Cercas, ¿Qué es la guerra?). А Х. Х. Мільяс додає, що війна, нехай навіть справедлива і захисна, нерозривно пов'язана із збагаченням одних і зубожінням інших: *Las guerras que empobrecen a tantos, enriquecen también a muchos. ¿Se emprenden por sus causas aparentes (la patria, el honor, Dios, los equilibrios geoestratégicos, etc.) o por alimentar una industria que proporciona pingües beneficios? Tal vez la horrible duda que le surge a uno frente a los conflictos bélicos, incluso frente a los que considera justos* (J. J. Millas, Pingües beneficios).

Намагаючись «наблизити» події війни з усією повнотою жаху і трагедії, іспанські колумністи виносять це поняття в заголовок своїх колонок, застосовуючи стратегію емоційного налаштування на сприйняття інформації. Іспанці після громадянської війни 1936–1939, на своє щастя, не мали такого масштабу трагедії на своїй території, тобто ця війна далеко, за тисячі кілометрів, це їх не обходить, хіба що проявляється в удорожчанні товарів, появи нових біженців, тому таке акцентування й деталізація потрібні для підтримання почуття солідарності та волонтерського руху.

Отже, розглянемо колонки Х. Серкаса, Х. Х. Мільяса, М. Капарроса і Р. Монтеро, які вдаються до емоційно-впливової стратегії у своїх медіатекстах. Слід згадати, що найвідоміші та ключові романи Х. Серкаса присвячені темі війни: ключова тема у *Soldados de Salamina* (громадянська війна 1936–1939 рр.) і другорядна тема у *La velocidad de la luz* (війна у В'єтнамі). Напередодні початку широкомасштабної війни в Україні він пише колонку «Що таке війна?», у якій зазначає, що це забуте для європейців поняття насправді означає не просто те місце, де вбивають і вмирають, але й місце, де проявляються геройські якості, потрібні для протистояння злу, вбивству: *Por primera vez en la historia, la inmensa mayoría de los europeos no ha vivido una guerra. Eso significa que hemos olvidado lo que es de verdad. Eso es de verdad la guerra: no sólo un lugar donde se mata y se muere, sino sobre todo un lugar donde hay que tener madera de héroe para oponerse al asesinato* (J. Cercas ¿Qué es la guerra?) Подібну думку висловлює В. Пара-

хонський: «...на війні виявляються такі людські якості, як сила, витримка, сміливість. Все це пов'язано в естетиці з категоріями «героїчного» і «жахливого» водночас» [Параховський, 2019, с. 471]. Х. Серкас вибирає комунікативну стратегію наближення поняття війни до іспанської спільноти, використовуючи широкоживану тактику для авторських медіатекстів узагальненої форми «ми» (*hemos olvidado*) на протигагу граматичним безособовим формам *se mata y se muere, hay que tener*.

Особливістю реалізації емоційно-впливової комунікативної стратегії публікацій у розділі *La imagen* Хуана Хосе Мільяса в щотижневику *El País Semanal* є поєднання візуального і графічного образів. Його авторські колонки є коротким дописом до фото. Жахливі фото з Бучі, Краматорська, з фронту, з підірваної дамби Каховського водосховища спочатку вражають читачів шокуючим образом (звідси назва розділу «Образ») і доповнюються короткою авторською колонкою-аналізом, дописом. Як пише сам автор, *estas fotografías de la guerra de Ucrania, que eran al principio testimonios durísimos de la invasión, se han convertido en una colección de cromos muy útiles para romper la monotonía de la página escrita del periódico, pero inhábiles para quebrar el alma del lector o para influir en el estado de ánimo de los invasores* (J. J. Millas, La presa del río Dniéper). Ці фото важливими свідченнями того, що сталося, але зрештою не порушують ні спокій читача, ні наміри загарбників (!), проте вони все ще спроможні привернути увагу читача, порушуючи монотонність газетної шпальги, апелювати до емоційного стану.

Так, Х. Х. Мільяс опублікував ряд емоційно маркованих колонок, у яких він звертався до подій, що вразили його в цій війни: розстріли в Бучі й Ірпіні, бомбардування в Краматорську і Харкові. Думка, яка пов'язує всі ці публікації, це несправедливе, проте невідворотне забуття, що чекає ці найстрашніші й найжахливіші події та загиблих. Під промовистим заголовком «Розмінна монета війни» читаємо: *Esos pobres difuntos esparcidos aquí y allá, a lo loco, representaban la calderilla del conflicto. La calderilla, es decir, lo que carece de valor, lo que se pierde en el fondo del monedero o en el fondo de la historia. Hay una calderilla de la guerra. Despojos sueltos, en fin, carentes del valor apocalíptico de las grandes matanzas* (Millas, La calderilla de la guerra). Журналіст у цьому фрагменті вибудовує декілька смислових центрів, семантичних макроструктур, які створюють глобальну тему: а) *pobres difuntos – despojos* (нешасні померлі, останки); б) *calderilla de la guerra... que se pierde en el fondo de la historia* (жертви війни як розмінна монета, що губиться у глибині історії, як копійки в гаманці). Смислової значимості також

набуває чергування артиклів, спочатку колумніст вживає означений, а потім неозначений артиклі: *la calderilla del conflicto – una calderilla de la guerra*. Порушуючи правило, таке вживання артикля набуває стилістичного значення, вказуючи, що в першому випадку, йдеться про загиблих у Бучі, а потім поширює на необмежену кількість невинних жертв війни; в) *suelos, a lo loco – esparcidos* (розкидані, розсіяні про тіла вбитих); г) *carecer de valor – carentes de valor (de las grandes matanzas)* (нікчемні, нічого не варті порівняно з масовими вбивствами); г) *conflicto – guerra – matanza* (збройний конфлікт, війна, вбивства). Увага читача фокусується на жертвах військового конфлікту, її «пасивних» учасниках, із загостренням уваги на безглуздість, непотрібність їхньої смерті.

В іншій колонці, де йдеться про бомбардування залізничного вокзалу в Краматорську, Х. Х. Мільяса повертається до ідеї того, що все (горе, страждання, втрати, смерті) зрештою забудеться, затреться навіть із колективної пам'яті *historia – memoria colectiva: Sus miembros ausentes no saldrán en los libros de historia, ni siquiera en los de la historia de la vida cotidiana. Desaparecerán de la memoria colectiva como lágrimas en la lluvia* (La calderilla de las guerras). Ця нарративна схема багаторазово повторюється у статтях Х. Х. Мільяса, проте концепція забуття автора є помилковою (або її можна застосувати для європейців, проте колумніст радше мало що знає про характер українців).

Колонки Мартіна Капарроса носять суто лінгвістичний характер (етимологія, семантика ЛО), і заголовки його публікацій це наглядно доводять: *La palabra guerra, La palabra arma, La palabra nazi*. Авторська інформативна комунікативна стратегія полягає у повноті розкриття кожного з ключових для суспільства певного історичного моменту понять у цілісності його прямих, переносних, асоціативних, стилістичних і прагматичних значень. Ми вважаємо релевантним для представлення авторського механізму продукування смислів навести приклад з його статті *La palabra guerra: La palabra guerra nos sacude. La palabra guerra nos despierta – y despierta pesadillas olvidadas. La palabra guerra nos ataca y, de tantas maneras, nos derrota: la guerra nos derrota. La guerra es una tempestad en la que todo lo que suele estar detrás da un paso al frente: en la que no hay manera de no ver. La guerra nos cambia la mirada*. Розгорнення змісту відбувається навколо анафоричного ядра «війна», з кожним наступним реченням відбувається приращення значення і розширення синтаксичної структури *nos sacude... nos despierta... nos ataca... nos derrota... nos cambia*. Колумніст вживає поширений у публіцистичному стилі прийом вживання 1-ї ос. мн., форми «ми» з метою долучення читача до спільноти, яка це відчуває, бо війна «нас

вважає, пробуджує, нападає, розбиває і змінює». Війна у М. Капарроса виступає активним агентом змін, який пробуджує забуті жахіття, яка, як буря, виносить кожного на передову, звідки не можна не побачити, що саме відбувається, а побачити – це змінити свій погляд, а отже, ставлення, розуміння, сприйняття. Лексика семантичного поля «війни» (*atacar, derrotar, el frente*) вживається з комунікативною метою введення читача до світу вже забутого (*pesadillas olvidadas*). Іспанське суспільство має прокинутися й побачити новим поглядом, тому що змінений війною світ виступає у багаторазовому протиставленні біномів: *hay buenos y malos, hay héroes y cobardes, hay vencedores y vencidos. Y así nos entregamos y queremos que unos ganen y otros pierdan, y que unos maten y otros mueran*. У цьому фрагменті колонки звучить так глибоко знайома іспанському суспільству тема «переможців і переможених» (*hay vencedores y vencidos*). Це алюзія на громадянську війну, рани після якої ще досі тривожать громаду, оскільки поділ країни на хороших і поганих, на героїв та боягузів, на бажання перемоги одним і програшу іншим, де зрештою панує вбивство і смерть.

Останнім прикладом, який ми б хотіли розглянути в цій публікації, є одна з колонок Роси Монтеро, присвячена темі війни, яка передувала її початку (*Guerra, 06.02.2022*). Оцінно-впливова комунікативна стратегія авторки полягає в експресивно-маркованому зверненні до читацького загалу: *¿Será posible que todo esto acabe en una guerra de verdad, en ese infierno ...? Nunca se sabe; de la sensatez a la insania suicida solo media un instante de bravuconería. Sin el recuerdo cercano del horror que es la guerra, ¿seremos capaces de superar esa loca pulsión bélica que parece envenenar el cerebro humano? Los humanos aspiramos a aniquilar al contrario: su vida y además la de sus hijos*. Поверхнева структура серії «запитання – відповідь» насичена негативно-маркованою лексикою: *el infierno, la insania suicida, bravuconería, el horror, la loca pulsión bélica, envenenar, aniquilar al contrario*. Високий рівень емоційної напруги відображений у підборі лексики оціночного значення для позначення війни: *пекло, суїцидальне божевілля, бравада, жах, божевільний воєнний поклик, отруєння, знищення супротивника*. Р. Монтеро намагається підкреслити людське, людяне, гуманне, розум, що має взяти верх над божевіллям. Вона створює опозицію «життя VS смерть», «добро VS зло», «здоровий глузд VS безумство», у своїй комунікативній стратегії апелюючи до чуттєво-емоційної сфери.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Аналіз мовного матеріалу іспанськомовних медіатекстів, а саме авторських колонок відомих іспанських колумністів довів, що

основними комунікативними стратегіями, якими послуговуються журналісти для представлення війни в Україні, є інформативна (як основоположна), оцінно-впливова й емоційно-впливова. При цьому зміст статті спроектований через призму власної громадянської позиції автора, вона визначає оцінно-емоційний складник змісту висловлювання, починаючи із заголовка. Опозиція «війна VS мир» переноситься на універсальні моральні цінності

«добро / зло», «життя / смерть», «правда / брехня». Апеляція як до раціонального, так і емоційного сприйняття читачем авторської колонки спирається на ряд риторичних стратегій, які визначають семантичний і стилістичний вибір колумніста та сприяють досягненню комунікативної мети. Зрозуміло, що за межами цієї розвідки залишилися інші типи комунікативних стратегій, які можуть бути розглянуті в наступних дослідженнях.

ЛІТЕРАТУРА

1. Жадан С. Хай цей буде текст не про війну. *Воєнний стан*: антологія. Чернівці. 2023. С. 103–117.
2. Коць Т. А. Онтологія війни і миру в мовно-інформаційному просторі сьогодення. URL: <https://ks.iul-nasu.org.ua/vypusky-zhurnalu/2019-2/zbirnyk-kultura-slova-90-2019/lingvosofiya-vijny-i-myr-v-informatsijnomu-prostori-sogodennya.html>.
3. Марутян Р. Мова війни або мова ворожнечі: смисловий вимір медіадискурсу. *Медіапсихологія: метаморфози масової свідомості в умовах інформаційної війни*. 2019. URL: <https://mediaosvita.org.ua/wp-content/uploads/2019/04/Marutyuan-R.-MOVA-VIJNY-ABO-MOVA-VOROZHNECHI-SMYSLOVYJ-VYMIR-MEDIA-DYSKURSU.pdf>.
4. Мацюк Г. Взаємодія понять *мова – війна* як об'єкт лінгвістичного аналізу: результати і нові підходи. *Актуальні питання гуманітарних наук*: Дрогобич : Гельветика, 2021. Вип. 35. Том 7. С. 101–106. URL: http://www.aphn-journal.in.ua/archive/35_2021/part_7/19.pdf.
5. Парахонський Б., Яворська Г. Антологія війни і миру: безпека, стратегія, смисл. Київ : НІСД, 2019. 560 с.
6. Яворська Г. Мова війни як складова конфлікту (шляхи трансформації українського медійного дискурсу). *Стратегії трансформації і превенції прикордонних конфліктів в Україні*. Львів, 2015. С. 366–398.
7. Estrada Gallego, F. El lenguaje de la guerra y la política en Colombia. Argentina: Red Reflexión Política, 2006. 217 p.
8. Pérez Tapias, J.A. Cuando se hace la guerra y se habla de paz sin quererla ni para Ucrania ni para el mundo. ¿Tragedia de crimen sin castigo? *Entender Ucrania... en su contexto geopolítico*. Granada : Editorial Universidad de Granada, 2023. P. 139–187.

REFERENCES

1. Zhadan, S. (2023). Khai tsei bude tekst ne pro viinu [Let this text not be about war]. *Voiennyi stan: antolohiia*. Chernivtsi. 2023. P. 103–117.
2. Kots, T.A. Ontolohiia viiny i myru v movno-informatsiinomu prostori sohodennia [The ontology of war and peace in the language and information space of today]. URL: <https://ks.iul-nasu.org.ua/vypusky-zhurnalu/2019-2/zbirnyk-kultura-slova-90-2019/lingvosofiya-vijny-i-myr-v-informatsijnomu-prostori-sogodennya.html>.
3. Marutian, R. (2019). Mova viiny abo mova vorozhnechi: smyslovyi vymir mediadyskursu [The language of war or the language of hostility: the semantic dimension of media discourse.] *Mediapsykholohiia: metamorfozy masovoi svidomosti v umovakh informatsiinoi viiny*. URL: <https://mediaosvita.org.ua/wp-content/uploads/2019/04/Marutyuan-R.-MOVA-VIJNY-ABO-MOVA-VOROZHNECHI-SMYSLOVYJ-VYMIR-MEDIA-DYSKURSU.pdf>.
4. Masiuk, H. (2021). Vzaiemodiia poniat mova – viina yak obiekt lnhvistychnoho analizu: rezultaty i novi pidkhody [The interaction of the concepts of language and war as an object of linguistic analysis: results and new approaches]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*: Drohobych: Helvetyka. Issue 35. Vol. 7. P. 101–106.
5. Parakhonskyi, B., Yavorska, H. (2019). Antolohiia viiny i myru: bezpeka, stratehiia, smysl [Anthology of war and peace: security, strategy, meaning]. Kyiv: NISD, 2019. 560 p.
6. Yavorska, H. (2015). Mova viiny yak skladova konfliktu (shliakhy transformatsii ukrainskoho mediinoho dyskursu) [The language of war as a component of conflict (ways to transform Ukrainian media discourse)]. *Stratehii transformatsii i preventsii prykordonnykh konfliktiv v Ukraini*. Lviv. P. 366–398.
7. Estrada Gallego, F. (2006). El lenguaje de la guerra y la política en Colombia. Argentina: Red Reflexión Política.
8. Pérez Tapias, J.A. (2023). Cuando se hace la guerra y se habla de paz sin quererla ni para Ucrania ni para el mundo. ¿Tragedia de crimen sin castigo? *Entender Ucrania... en su contexto geopolítico*. Granada: Editorial Universidad de Granada. P. 139–187.

ДЖЕРЕЈА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Bassets L., Armas malditas, malditas guerras. *El País*. 2023. 9 de nov. P. 17.
2. Bassets L., Caín nunca saldrá en la foto. *El País*. 2023. 4 de jun. P. 17.
3. Bassets L., Chile como Ucrania. *El País*. 2023. 10 de sept. P. 17.
4. Bassets L., El asesino le da su más sentido pésame. *El País*. 2023. 27 de agto. P. 19.
5. Bassets L., Embustes putinistas. *El País*. 2023. 20 de agto. P. 17.
6. Bassets L., La batalla del destino. *El País*. 2023. 11 de jun. P. 17.
7. Bassets L., La guerra como ideología. *El País*. 2023. 14 de may. P. 17.
8. Bassets L., La maté porquer era mía. *El País*. 2023. 8 de jun. P. 19.
9. Bassets L., Los días contados. *El País*. 2023. 23 de sept. P. 17.
10. Bassets L., Novios de la muerte. *El País*. 2023. 25 de jun. P. 19.
11. Bassets L., Ofensiva elástica sobre la retaguardia. *El País*. 2023. 13 de nov. P. 15.
12. Bassets L., Planes de guerra y paz. *El País*. 2023. 22 de jun. P. 19.
13. Bassets L., Presos y exiliados, allí y aquí. *El País*. 2023. 01 de may. P. 17.
14. Bassets L., Recordatorio: el crimen es la guerra. *El País*. 2022. 23 de may. P. 19.
15. Bassets L., Romper el empate. *El País*. 2023. 23 de mar. P. 17.
16. Bassets L., ¿Y después de Putin, qué. *El País*. 2023. 6 de jul. P. 17.
17. Caparrós M., La palabra guerra. *El País Semanal*. 2022. 13 de mar. P. 6.
18. Caparrós M., La palabra arma. *El País Semanal*. 2022. 14 de abr. P. 6.
19. Caparrós M., La palabra nazi. *El País Semanal*. 2022. 8 de may. P. 6.
20. Cercas J., ¿Qué es la guerra? *El País Semanal*. 2022., 20 de feb. P. 8.
21. Cercas J., No pasarán. *El País Semanal*. 2022. 4 de abr. P. 6.
22. Millas J.J., Teorías del todo. *El País Semanal*. 2022. 20 de en. P. 15.
23. Millas J.J., La calderilla de la guerra. *El País Semanal*. 2022., 7 de may. P. 12.
24. Millas J.J., La calderilla de las guerras. *El País Semanal*. 2022., 12 de jun. P. 12.
25. Millas J.J., Pingües beneficios. *El País Semanal*. 2022. 7 de may. P. 14.